

Ю. Меркулов, начальник Департаменту комерційної роботи Укрзалізниці

ОСОБЛИВОСТІ КОМЕРЦІЙНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ КРИЗИ

Зменшення обсягів перевезень, втручання в діяльність залізниць та інші проблеми перевізного процесу стали серйозним викликом для залізничного транспорту України. Проте попри складну економічну ситуацію у 2014 році залізниці України залишаються одними з найбільших підприємств, що наповнюють державну казну.

► Індексація тарифів

У 2014 році задля підтримки фінансового стану галузі перевезень було введено в дію наказ Мінінфраструктури від 11.07.2014 року № 306 «Про внесення змін до Коефіцієнтів, що застосовуються до тарифів Збірника тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом у межах України та пов'язані з ними послуги», зареєстрований у Міністерстві юстиції 18.07.2014 року за № 832/25609, яким здійснена індексація залізничних вантажних тарифів на 12,5%, що становитиме в середньому за рік 6,2%.

У 2015 році буде здійснена індексація тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом на 30%.

► Закриття та відкриття станцій

У звітному періоді Департаментом комерційної роботи Укрзалізниці проводилася робота щодо відкриття та закриття роздільних пунктів, у т. ч. для виконання комерційних операцій.

За 11 місяців 2014 року було відкрито 41 роздільний пункт для виконання комерційних операцій, крім того 98 — на сезон; закрито 24 роздільні пункти для виконання комерційних операцій; переведено в зупинні пункти 4 станції, у роздільні пункти — 2; виключено з Тарифного керівництва № 4 п'ять станцій. На офіційному сайті Укрзалізниці постійно актуалізується інформація про зміну тарифних умов.

► Використання вагонів

Протягом минулого року залізницями України постійно проводилася робота щодо покращення використання вагонів на під'їзних коліях підприємств.

За 11 місяців 2014 року кількість оброблених вагонів на під'їзних ко-

ліях зменшилася на 835 422 вагони (або на 16,0%) і склала 4 393 743 вагони проти 5 229 165 вагонів у 2013 році. При цьому нарахована плата за користування вагонами зменшилася на 71 900 тис. грн (або на 10,6%) і склала 604 534,6 тис. грн проти 676 434,6 тис. грн у 2013 році. Середній час користування вагонами в цілому по УЗ порівняно з відповідним періодом 2013 року зменшився на 0,36 год (або на 2,6%) і склав 22,16 год проти 22,52 год у 2013 році. Під час аналізу використання вагонів слід зазначити, що, незважаючи на зменшення часу користування вагонами загалом по УЗ, збільшення часу користування вагонами допущено Одеською (+1,39 год; 19,51 год проти 18,12 год), Південною (+0,17 год; 18,10 год проти 17,53 год) та Донецькою (+0,50 год; 25,43 год проти 24,53 год) залізницями.

Середній час користування вагонами порівняно з показником за 11 місяців 2013 року скорочено залізницями: Придніпровською на 2,03 год (23,54 год проти 25,57 год), Львівською на 0,13 год (18,03 год проти 18,16 год), Південно-Західною на 3,11 год (20,47 год проти 23,58 год).

► Збитки від незбережених перевезень вантажів

Одним із напрямків діяльності фахівців комерційного господарства є оформлення та розслідування випадків незбереженості вантажів при перевезеннях, а також розгляд претензій.

За підсумками 2014 року загальна сума, сплачена залізницями за претензіями та позовами вантажоодержувачів та вантажовідправників за незбереженість вантажів при перевезеннях, склала 18 млн 209 тис. грн проти 4 млн 214 тис. грн у 2013 році, тобто збільшилася на 13 млн 995 тис. грн.

Слід зауважити, що зростання збитку від небережливих перевезень пов'язане насамперед із такими непередбачуваними обставинами, як втрата вантажів унаслідок транспортних пригод. Уже третій рік поспіль суми, сплачені з цієї причини, становлять значну частину загального збитку. Проте у 2014 році виплати за втрату вантажів при транспортних пригодах сягнули 86% від загальних і склали 15 млн 741 тис. грн. У тому числі сплачено 12 млн 943 тис. грн за втрату темних нафтопродуктів та 2 млн 722 тис. грн за втрату мінеральних добрив на Одеській залізниці, а також 75 тис. грн за пошкодження паперу на Придніпровській залізниці.

Саме цим зумовлено те, що Одеська залізниця, у межах якої сталися відразу дві транспортні пригоди, має найбільший серед залізниць збиток від небережливих перевезень (16 млн 233 тис. грн).

Після втрати вантажів при транспортних пригодах другою основною причиною виникнення збитків є розкрадання вантажів при перевезеннях унаслідок злочинних посягань із боку сторонніх осіб. За підсумками 2014 року загальний збиток від розкрадань склав 2 млн 128 тис. грн і збільшився порівняно з 2013 роком на 362 тис. грн. Збитки від розкрадань мають чотири залізниці із шести: Донецька — 708 тис. грн, Придніпровська — 545 тис. грн, Одеська — 542 тис. грн та Південна — 333 тис. грн.

Найбільші суми сплачені за небережність таких категорій вантажів, як темні нафтопродукти та мінеральні добрива (втрата внаслідок транспортних пригод), вугілля, чорні метали та папір.

Збиток, урахований безпосередньо по комерційному господарству, становить 21 тис. грн, що менше, ніж у 2013 році, на 72 тис. грн.

► Міжнародні перевезення

Протягом року Департаментом комерційної роботи Укрзалізниці провадилася робота щодо актуалізації нормативної бази міжнародних перевезень, підготовки пропозицій

щодо змін та доповнень до чинних документів, участь у розробці нових, а саме:

- були надані пропозиції із внесення змін та доповнень до тексту СМГС, СІ до СМГС, ЦІМ / СМГС, ПГВ;
- фахівці Департаменту брали участь у розробці проекту Технічного Додатка до Основної Багатосторонньої Угоди про міжнародний транспорт щодо розвитку коридору Європа – Кавказ – Азія (далі — ОБУ) про основні принципи експлуатації залізнично-промислових комплексів на Чорному та Каспійському морях.

З 1 липня 2015 року набувають чинності комплексні зміни та доповнення до СМГС та СІ до СМГС, у зв'язку з чим упроваджуються заходи із практичного застосування зазначених документів на залізницях України згідно з наказом УЗ від 17.11.2014 року № 472-ЦЗ/од.

Провадилася робота з укладання угод про співробітництво з іноземними перевізниками та актуалізації чинних угод.

Фахівці Укрзалізниці брали участь у прикордонних залізничних комісіях із залізничними адміністраціями Польщі, Словаччини, Румунії, Молдови, у нарадах з узгодження обсягів та умов перевезень між залізницями Сербії і Чорногорії, Угорщини, України та Росії; між Росією, Україною та Словаччиною; між Республікою Болгарія, Румунією, Республікою Молдова, Україною та Російською Федерацією; між Україною, Республікою Білорусь, Литовською Республікою, Російською Федерацією, Німеччиною та Польщею (Схід – Захід – Схід).

З метою оптимізації умов перевезень між Україною та Європою та транзитом по території України продовжувалася робота з організації перевезень за накладною ЦІМ / СМГС. За 11 місяців 2014 року здійснено 64 604 відправки за накладною ЦІМ / СМГС, що в 1,22 разу більше, ніж за 11 місяців 2013 року.

Працівники Департаменту комерційної роботи постійно залучаються до розробки міжнародних нормативних документів, що створюються в рамках Організації співдружності залізниць (ОСЗ) та Ради по залізнич-

ному транспорту (ЦСЗТ). Так, за участі працівників Департаменту проведена робота з гармонізації та вдосконалення норм та правил, а саме:

- гармонізація Правил перевезення небезпечних вантажів (Додаток 2 до СМГС) до міжнародних регламентів (Рекомендації ООН, РІД, ДОПОГ) з урахуванням особливостей експлуатації залізниць колії 1520 мм;
- гармонізація нормативних документів, що діють у СНД, при перевезеннях небезпечних вантажів залізницями;
- участь у розробленні окремих глав Додатка 14 «Правила розміщення і кріплення грузів в вагонах і контейнерах» до СМГС (глава 14 «Размещение и крепление автомобильных шин и колес») та актуалізація вже чинних глав Додатка 14 до СМГС (глави 1, 2, 4, 9, 11 Додатка 14 до СМГС);
- участь у ревізії «Правил розміщення і кріплення грузів в вагонах і контейнерах (Приложение 14 к СМГС)» з метою підготовки «Технических условий погрузки и крепления грузов» (Додаток 3 до СМГС).

► Перевезення транзитних вантажів

З 1 січня 2015 року при перевезенні транзитних вантажів залізничним транспортом України вводиться в дію Тарифна політика Залізниць держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав на перевезення вантажів у міжнародному сполученні на 2015 фрахтовий рік, прийнята ХХІІІ Тарифною Конференцією залізничних адміністрацій-учасниць Тарифної Угоди. Відповідний наказ підписано Міністерством інфраструктури України за № 607 від 26.11.2014 року та опубліковано 11.12.2014 року в газеті «Урядовий кур'єр» № 231.

Наказ передбачає застосування при перевезенні транзитних вантажів по території України тарифної політики. З метою удосконалення тарифної політики українських залізниць Тарифною комісією Укрзалізниці оперативно приймалися рішення про встановлення конкурентоспроможних

транзитних тарифів. Тарифна політика на 2015 фрахтовий рік розміщена на офіційному веб-сайті Укрзалізниці www.uz.gov.ua у розділі Вантажні перевезення / Тарифні умови / Транзитні перевезення. Також на сайті в розділі Вантажні перевезення / Нормативно-правова база / Міжнародні тарифи розміщено інші міжнародні тарифи ЄТТ (Єдиний транзитний тариф) та МТТ (Міжнародний залізничний транзитний тариф).

Окрім цього, Державну адміністрацію залізничного транспорту України XXIII Тарифною Конференцією залізничних адміністрацій-учасниць Тарифної Угоди було обрано керуючою справами Тарифної політики на 2015 рік.

Фахівці Укрзалізниці також брали активну участь у нарадах з актуалізації міжнародних тарифів — Міжнародний залізничний транзитний тариф (МТТ) та Єдиний транзитний тариф (ЄТТ).

► Номенклатура вантажів

З 01.06.2014 року введено в дію погоджені на нараді представників залізниць ОСЗ зміни та доповнення до Гармонізованої номенклатури вантажів (ГНВ).

З 01.01.2014 року та 01.01.2015 року введені в дію зміни та доповнення до Єдиної тарифно-статистичної номенклатури вантажів (ЄТСНВ), погоджені на засіданнях Ради по залізничному транспорту держав-учасниць Співдружності.

► Моніторинг вантажних перевезень

На 2014 рік були розроблені та затверджені:

- план маркетингу залізниць України (вантажні перевезення), яким передбачено заходи щодо підвищення якості обслуговування користувачів транспортних послуг, покращення взаємодії з клієнтами, проведення цільових виїздів керівництва на вантажотворюючі підприємства з метою оперативного вирішення проблемних питань, удосконалення організації перевезень вантажів, підвищення конкурентоспроможності залізничного транспорту та залучення додаткових обсягів перевезень;
- план першочергових заходів щодо збільшення обсягів транзитних вантажів у 2014 році, який включає в себе додаткові заходи щодо покращення організації перевезень транзитних вантажів, удосконалення нормативної бази, у т. ч. у частині спрощення процедури прийняття вантажів до перевезення та перетину кордону; удосконалення договірної роботи з організації перевезень, роботи з покращення транспортного сервісу та підвищення іміджу України як транзитної держави, заходи, спрямовані на збільшення контейнерних перевезень, а також тарифне регулювання та вдосконалення тарифної політики.

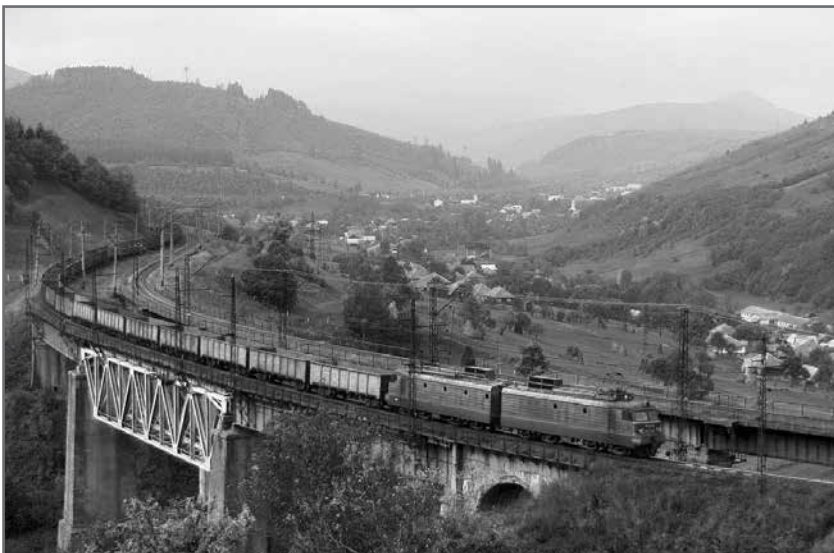
Щомісячно проводився докладний моніторинг вантажних перевезень за основною номенклатурою вантажів, видами сполучень, країнами та портами, а також аналіз причин зменшення перевезень вантажів за сполученнями.

► Іміджева діяльність

З метою підвищення іміджу українських залізниць фахівці Департаменту брали участь у міжнародних транспортних виставках, бізнес-форумах, конгресах та конференціях. Під час зазначених заходів проводилися робочі зустрічі з представниками іноземних транспортних компаній, вантажовідправниками, експедиторськими організаціями щодо висвітлення переваг залізниць України та залучення нових обсягів перевезень вантажів, у тому числі транзитних.

У 2014 році за участі фахівців Департаменту було підготовлено та видано іміджевий рекламно-інформаційний буклет Укрзалізниці «Віхи розвитку» російською, українською та англійською мовами, що висвітлює діяльність Укрзалізниці та переваги перевезень залізницями України. Також фахівці Департаменту взяли участь у підготовці брошури «Український транспорт та логістичні мережі інтермодального транспорту» на Конгрес FIATA.

Разом із тим Департаментом були підготовлені матеріали до нарад, що проводилися протягом року, з питань планування перевезень зовнішньоторговельних та транзитних вантажів через морські та річкові порти України за участі заступників начальників портів, керівників структурних підрозділів морських торговельних портів, залізниць, а також до наради щодо розгляду планів організації роботи комерційного господарства у 2014 році та шляхів вирішення проблемних питань із керівниками служб комерційної роботи та маркетингу залізниць, основних вантажотворюючих підприємств, операторів, експедиторських організацій, вагоноремонтних заводів. ☞

Надійшло до редакції
12.01.2015 р.